

IZHAJA VSAK DAN

(tudi ob nedeljah in praznikih ob 5, ob posebnosti ob 9. zjutraj).
Prenamizne šteje, se prodajajo po 3 svč. (6 stot.) v mnogih
tobakarnah v Trstu in okolici, Gerici, Kranju, St. Petru,
Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdov-
ščini, Dornbergu itd. Zastarele šteje po 5 svč. (10 stot.)
OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1
kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm.
omrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po
20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
nadajna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, naj-
manj pa 40 stot. Oglase sprejema inšeriatni oddelček uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.
Plačljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
ročbe brez doposlano naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za
celo leto K 20, za pol leta K 10.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepran-
javna pisma se ne sprejemajo in rokajati se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
• UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski lista „Edinost“. • Tiskarna „Edinost“,
vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica
Giorgio Galatti šteje 20.
Poštno-hranilnični račun šteje 841-652. TELEFON št. 11-37

Italijansko divjaštvo na višji trgovski šoli v Trstu.

Višja trgovska šola v Trstu, Revol-
tella, je zavod, ki je bil dosedaj znan ši-
rom Avstrije kot eden najboljših zavodov
te vrste zlasti z ozirom na to, da nudi
največje avstrijsko trgovinsko mesto Trst
služateljem zavoda vso priliko, da si po-
leg teoretične izobrazbe na zavodu prid-
obede tudi marsikako praktično izkušnjo v
živahnem tržaškem trgovinskem življenju.
Prav zato so ta zavod že od nekdaj radi
posejali mladeniči, ki so si želeli temeljite
izobrazbe v trgovinski stroki. Posebno pa
je v zadnjih letih začelo prihajati na za-
vod večje število slovanskih slušateljev,
večina Hrvatov iz avstrijskega Primorja,
zlasti iz Dalmacije.

Slovansko divjaštvo, zmožno italijan-
skega učnega jezika, je z vso lahkoto
sledilo predavanjem in je našlo na zavodu
ono, česar je iskalo, strokovne trgovske
izobrazbe. S svojimi tovariši Italijani je
izhajalo vedno dobro in o kakih narod-
nostnih sporih ni bilo čuti nikdar. Stvar
se je pa kolikor toliko izpremenila, odkar
je začela Italijanom mešati glave misel
na ustanovitve italijanske pravne fakul-
tete v Trstu, še bolj pa potem, odkar so
izšli, da naj bi se ta pravna fakulteta
združila z Revoltello. Vendar pa vse do
zadnjega časa ni prišlo do ničesar, kar bi
bilo motilo kolegialno obdobje divjaštva
obeh narodnosti, in zlasti ni slovansko
divjaštvo nikdar dalo povoda za kakšno
tožbo. Saj je celo profesor Menestrina
pred nekim časom pisal v javnem listu
— kakor pravi snočaji „Indipendente“ —
da se je slovansko divjaštvo na Revoltelli
doslej takorekoč popolnoma vzdrževalo
vseh manifestacij politično-nacionalnega
značaja in da je vedno kazalo vedenje
spoštovanja vrednih gostov, celo tedaj, ko
so bila zaradi znanih graških dogodkov
predavanja sistirana za dva dni. Tako
je torej bilo še pred kratkim, a kako je
sedaj?

Na Revoltelli so predavanja si-
stirana vse do ponedeljka in to za-
radi najnevarnejšega napada ita-
lijanskega divjaštva na slovansko di-
jaštvo, ker je le-to govorilo med
seboj v svoji materinščini! Italijanski
furore je izbruhnil v
vsej svoji divjosti, obkadal
je slovansko divjaštvo z ostud-
nimi psovkami in ga celo
hotel vreči iz zavoda na
ulico.

Bilo je v torek, dne 3. t. m. V pre-
mora ob 11 je v učni dvorani prvega let-
nika stala gruča hrvatskih dijakov, ki so
govorili med seboj hrvatski. Kar se jim
približala neki Italijan — ostali Italijani pa
so obkolili ono gručo Hrvatov — in po-
zove Hrvate, naj prenehajo govo-
riti „ščavo“. Samoobsebi je pač um-
ljivo, da Hrvatje niso mogli molčati na
tako psovko in odgovorili so, da bodo
govorili, kakor se jim bo ljubilo, nakar
so jim začeli Italijani odgovarjati, da je
Revoltella italijanski zavod, da so Slo-
vani tu le gostje in če ne bodo
nehali s takimi provokacijami,
da jih vržejo v vno! Na to je
odgovoril neki Hrvat: „Polzkusite, da vi-
dimo!“ Italijani so se na to z vzklikom:

„Pogum bratje, vzrmo jih
vun!“ — vrgli na Hrvate, od
katerih je bil eden dobil pre-
cej hud udarec. Začelo se je splošno
prerivanje. Posebno silno so navelili na
Hrvat, ki se je hotel ubraniti udarca s
pestjo, s katero mu je grozil neki Italijan,
a ubranil se jih je s tem, da je segel v
zadnji žep, iz katerega pa je izvel le
— tobačnico. Italijani so seveda pričako-
vali revolverja. Neki drug Hrvat se je moral
umekniti na podij in se braniti s stolom.
Italijani so pograbili mizo in ga hoteli
pobiti z njo. Končno so ga prišli ob-
zid z zmagovalnim krikom: „Abbasso i
s'ciavi!“

V dvorani je bilo samo pet Hrvatov,
dočim so ostali bili zunaj. Šele ko je pri-
tekel eden od Hrvatov in obvestil tova-
riše, kaj se godi v dvorani, je hotelo par
Hrvatov svojim ogroženim rojakom na
pomoč. V tem pa so Italijani one druge
že pririnjili do vrat, da bi jih vrgli vun.

Jugoslovanski dijaki, videč, da gre
tu za sirov pobalinski napad, se niso hoteli
dalje upirati italijanskim razgrajajem, so
odšli k ravnatelju, da se pritožijo proti
divjaštvu italijanskih dijakov. Ker pa
ravnatelj ni bilo na zavodu, so ostali v
njegovih predstobah, kjer so tamkaj se naha-
jajočima dvema profesorjema razložili vso
stvar. Ker jim je profesor svetoval, naj
se vrnejo mirno v razred, in jim je ga-
rantiral, da ne bo nikakih nemirov med
predavanjem, so se jugoslovanski dijaki
hotel vrniti v razred, a tu jim je zadonel
nasproti divji krik Italijanov: „Fora i
s'cavi! Fora lori o noi! No noi, lori!“
(„Vun ščavi! Vun oni ali pa mi! Ne
mi, oni!“)

Ker ni bilo ravnatelja, da bi bil in-
terveniral, so na to vsi jugoslovans-
ki dijaki in corpore zapustili
zavod.

Sestavili so nato spomenico, ki so jo
v torek popoldne izročili ravnatelju. V
spomenici so konstatirali, da
so bili z besedami in dejanjski
napadeni, protestirali proti
nesramnim žalitvam, zahte-
vali garancije, da bodo mogli
nemoteno zahajati predava-
njem in da se bo spoštovala
njihova narodnost.

Ravnatelj je povabil deputacijo, da
pride drugi dan — včeraj — k njemu po
odgovor. Deputacija jugoslovanskega di-
jaštva je bila včeraj pri ravnatelju, kjer
je izvedela, da so predavanja za-
radi teh dogodkov ustavljena
do ponedeljka. Pri ravnatelju se je
vsa stvar protokolirala.

Prejšnji dan je obljubil profesor Me-
nestrina jugoslovanskemu divjaštvu, da se
bo vsa stvar poravnala pri ravnatelju, s
čimer je bilo zadovoljno tudi italijansko
divjaštvo. Toda — Italica fides
nulla fides: Italijani so bili
tako nesramni, da se niso ozi-
rali na to, temveč so priobčili
vso stvar v „Piccolu“, kjer so na
naravnost sločinski način s lažmi
in obrekovanjem oblatili jugoslo-
vansko divjaštvo, očitajoč mu med
drugim nič več in nič manj, nego —
veleizdajstvo!

naprava vsled znižanja vodne površine pri
njegovem mlinu, ki je vsled tega moral
ustaviti delo, dal izplačati iz krajeve bla-
gajne bogato odškodnino. Posloplje, ki
samo na sebi ni bilo dosti vredno, je dal
preurediti v hišo za stanovanje in je na-
ročil svojemu upravitelju, da mora hišo
dati v najem za vsako ceno. Toda za sa-
motno hišo, ki je stala na zapuščenem
otoku, ni bilo mogoče najti najemnika.

Zaradi rdečkaste barve strehe in
sten je dobila ta zgradba ime „rdečega
mlina“, in ker že dolgo vrsto let ni nihče
stanoval v njej in se ni nihče brigal
zanjo, jo je z občasno tako zelo ogledal, da
je že skoraj popolnoma propadla in da je
vražasto ljudstvo, posebno še zato, ker je
bila tako na samem, začelo v svoji do-
mišljivi videvati v njej marsikaj, kar ga
je navdajalo s strahom.

Lascars je vedel dobro, da je rdeči
mlin, ki ga sicer prej nikdar ni videl niti
od daleč, njegova neoporečna lastnina.
Neštetokrat se je trudil, da bi bil dobi-
to posestvo kako posojilo, toda odušni
židje in kristjani so takoj, ko so izvedeli,
da gre za rdeči mlin, ki ne nosi nikakih

Jugoslovansko divjaštvo se je držalo
svoje besede in ni hotelo v javnost z vso
stvarjo. Ko pa je videlo, kako podlo na-
stopajo Italijani, je tudi stopilo v javnost
ter vso stvar, kakor je po pravici in v
resnici, sporočilo časopisju. Obenem so
naprosili naše poslance za intervencijo, in
kakor smo izvedeli, vloži državni poslanec
dr. Rybář z ostalimi jugoslovanskimi po-
slanci v državnem zboru tozadevno inter-
pelacijo. Posl. dr. Rybář je tudi že inter-
veniral na namestništvu. Istočasno se je
jugoslovansko divjaštvo Revoltelli obrnilo
na vse ostalo jugoslovansko divjaštvo,
da nastopi solidarno z njim v tej za-
devi.

Nikdar in nikoli ni izzivalo jugoslo-
vansko divjaštvo na Revoltelli svojih ita-
lijanskih tovarišev in tudi danes izjavlja,
da ni tega storilo nikdar in tudi nikdar
ni imelo takega namena. Če pa go-
vori med seboj svoj materin-
ski jezik, puto ni in ne more
biti provokacija nikogar, ki
ima kaj pameti v glavi in ki
ni zaslepljen po najbesnejšem
nacionalnem sovraštvu!

Toda tako je sedaj italijansko visoko-
šolsko divjaštvo in tako hoče biti tudi ita-
lijansko divjaštvo na Revoltelli. Zalostno
je, prežalostno posebno za sinove onega
italijanskega naroda, ki se tako rad po-
naša s svojo dvatisočletno kulturo! Za-
lostno, prežalostno tembolj, ker so se taki
dogodki mogli pripetiti na zavodu, iz ka-
terege naj bi izhajali resni, praktični
možje onega sloja, ki naj v prvi vrsti
vzdržuje blagostanje naroda v Trstu!
In s tem zavodom, s tem leglom
laškega hujakaštva in sovraštva proti
drugi narodnosti naj bi se spojila
laška pravna fakulteta! Če se že tu
dogajajo take vnebovrišne stvari,
kaj bi se še dogajalo potem? Ne
le psovke, ne le zasramovanja, tem-
več pravcati poboji bi bili na dnev-
nem redu. Če se po naravi navadno
renno in praktično misleča trgovska
mladina uganja tako gorostanosti,
kaj je šele pričakovati od drugega,
daleč obsejnejšega laškega visoko-
šolstva!

Iskazalo se je tu le prejasno, da
je Trst najneprimernejše mesto za
laško visoko šolo!

Naša jugoslovanska mla-
dina na Revoltelli pa naj je
prepričana, da ima za seboj
vso jugoslovansko javnost!

Korupcija z vladnim dispozicijskim
fondom. Nova odkritja.

Velikansko razburjenje v Pragi.

PRAGA 4. (Izv.) Medsebojno sumnič-
ne čeških strank je dovedlo do velikanske
afere, ki vznemirja vso češko politično jav-
nost in ki zna imeti za onega — ali Mlado-
čehi ali narodne socialce — za katerega
se izkaže, da je ravno nekorektno tu neho-
teno, jako delekosežne posledice. „Narodni
List“ danes zopet nadaljuje s svojimi
razkritji o narodnih socialcih s tem, da ob-
javljajo celo vrsto pisen in dokazov umlega
glavnega urednika „Narodnih Listov“, Aryže,

iz katerih izhaja, da je sedanji načelnik
državnoborskega narodnosocialnega kluba,
dr. Šviha, — navaden špicelj
avstrijske policije in da dobliva
zato 9600 K plače na leto. „Na-
rodni List“ navajajo celo vrsto političnih
dogodkov, o katerih je bila vlada p. d. asno
obveščena, kar da je storil dr. Šviha, ki
da je dobil tudi od vlade denar, da je bil
izvoljen.

Očitnja „N. L.“ so povzročila v Pragi
pravcato konterracijo. Tisočera množica se
je zbrala pred uredništvom glavnega glasila
narodnih socialcev, „Češkimi Slovom“, burno
zahtevajoč pojasnila. Erekutivni odbor
stranke je pozval dr. Šviha brzojavno z
Dunaja v Prago ter poslal posebno deuta-
cijo h glavnemu uredniku „Narodnih Listov“,
da bi je dovolil vpogled v A yževе bel. žte.
Deputacija je našla v uredništvu samo ured-
niškega tajnika, ki na je tajvil, da brez
dovoljenja dr. Kramša ne more dovoliti
vpogleda v dokumente.

Dr. Šviha je že prispel v Prago. Zve-
čer je izšlo posebno izdaje „Češkega Slo-
va“, v katerem izjavlja dr. Šviha: „Sem
popolnoma nedolžen. Ker pa ne želim, da
bi padla na narode socialno stranko tudi
le senca suma, izstopam iz stranke in osta-
nem, dokler se popolnoma ne dokaže moja
nedolžnost, izven stranke, ki jej dajem tudi
svoj mandat na razpolago. Proti „Narodnim
Listom“ vložim tožbo radi žaljenja časti.“

Dr. poslanci nar. soc. stranke Vojni,
dr. Hüschmann in Choc so šli k ravnatelju
prilike državne policije vprašati, če bi jim
on ne mogel dati kake pojasnila, toda ravn-
atelj je odklonil vsako pojasnilo, češ da se
ne vmešava v take zadeve.

„Češko Slovo“ priobčuje obširno poja-
nilo, v katerem trdi, da prihajajo dokazi
„Narodnih Listov“ iz rok bivšega policijs-
kega vodnika Špačka, ki da se je že pri
vseh strankah ponujal z denunciacijami vo-
diteljev nasprotniških strank. Prišel je tudi
v uredništvo „Češkega Slova“, kjer je trdil,
da ima dokaze, da sta socialnodemokratska
poslanca Soukup in Němec v službi policije.
Narodni socialci pa so špiclja odbili, ki pa
je sedaj napravil kupčijo z Mladočehi.
„Češko Slovo“ zatrjuje, da je bil Špaček
zadnje dni tudi v stanovanju posl. Kiofača,
s katerim je na vsak način hotel govoriti,
grozeč, da sicer poslanec doživi veliko pre-
secečenje.

Med množico, ki se je zbrala pred
uredništvom „Češkega Slova“, je bilo tudi
nekaj Mladočehov, med njimi tudi mlado-
češki urednik Hevara. Prišlo je med njimi
in narodnosocialnimi delavci do prepra in
končno so delavci Mladočehi pošleto na-
krestili.

Razburjenje se do večera še ni pogo-
lo. Dr. Šviha je že vložil tožbo proti „Narod-
nim Listom“ in prav tako tudi dunajski po-
ročevalec „Češkega Slova“, Sinek, kateremu
je mladočeški list očitil, da je posređoval
za onih 250.000 K, za katere so baje na-
rodni socialci hoteli opustiti obstrukcijo.

Državni zbor v znamenju
obstrukcije.

DUNAJ 4. (Izv.) Vse sadi, ki so se
golegle glede rednega delovanja državnega
zbor, čigar zasedanje se zopet prične jutri,
so definitivno padle v vodo. Češki agrarci
so imeli danes sejo, na kateri se je sklenilo,
da pričnejo z obstrukcijo že v
jutrišnjem seji in da store skupno s
češkimi narodnimi socialci vse, da prepre-
čijo redno delovanje državnega zboru. —

PODLISTEK.

Rdeči mlin.

Roman. Spisal Xavier de Montépin.

Nekaj sekund je površino motril hišo.
Več velikih, polurazbitih koles, ki že niso
več ležala v svojih ležiščih, so se vzdig-
ala visoko nad površino vode in po vsem
tem ni bilo nikakega dvoma, da je bila
ta hiša nekdanj mlin.

Ta mlin z onim zemljiščem, ki je
bilo ograjeno z zidom, je bil že od naj-
davnjših časov last baronske rodbine
Lascarsove. Mlin pa je bil takorekoč ob-
sojen na smrt po onem marlyjskem vod-
nem stroju, ki ga je za vlade Ludovika
XIV. zgradil Rennequin Sualim, in se je
vsled te zgradbe izpremenilo vodno zra-
čalo Sene.

Rolandov ded se je vsled tega prito-
žil pri kralju in le-ta mu je za škodo, ki
mu je povzročala ona marlyjska vodna

koristi, prekinili pogajanja in Lascars ni
mogel dobiti niti vinarja posojila na mlin.
Rdeči mlin mu je torej ostal, ker ni bilo
na njem nikakega do'ga, in sedaj je prvi
krat v svojem življenju začel misliti na
to, kako bi se dal iz te podrtine dobiti
kak dobiček.

Ko je odprl prva vrata, ki so bila že
vsa črvojedinstva, je prišel v velik
prostor, v katerem so bile že vse priprave za
več mlinskih kamnov. Iz tega prostora so
vodila četverna vrata v stranske sobe, ki
so bile popolnoma opustošene. Bile so po-
polnoma prazne. Prahu je bilo v njih prst
na debelo, velikanske pajčevine so bile
razpredene po vseh kotih in v oknih ni
bilo skoraj nobenega stekla več.

Ena soba pa je vendarle še kazala,
da je videla nekdanj boljše čase. Stene so
bile v tej sobi obložene z orehovino, strop,
ki sta ga nosila dva mogočna stropnika,
je bil okusno poslikan in nad kaminom
je bil pritrjen v reliefu v kamen vsekani
grb rodbine baronov de Lascars.

— Ali so morda moji predniki pred-
videvali, da bo kdo izmed njihovih po-
tomcev kedaj iskal tu zavetišča pred svo-

jimi upniki in sodnimi biriči? — se je
trpko vprašal Lascars sam pri sebi.

Ko je tako površno ogledal notranjost
rdečega mlina, je še hotel stopiti na nek-
danji vrt. Toda bilo mu je popolnoma ne-
mogoče, da bi prodrl skozi vse one ko-
prive, trnje in drug plevel, ki je prerastel
ves vrt. Celo prejšnje steze so popolnoma
izginile. Nekoliko sadnih dreves, ki so se
mogočno razrastla, je bilo na vrtu. Po-
sebnost mogočna je bila hrushka, ki je stala
sredi vse te pustoši.

In v tej gnusobi naj prebivam! —
je vzdihovaje vzkliknil Lascars. Vendar
pa je takoj pristavil: — Ne ne de! Naj
se že zgodi, kar hoče, dolgo se mi ne bo
treba muditi tu, kajti ali bom imel kmalu
dovolj sredstev na razpolago, da bom zo-
pet mogel v svet bogatejši kot sem bil
kedaj, ali pa poginem tu od žalosti in
dolgega časa.

Ko je tako nekoliko pofilozofiral, je
zopet stopil v čoln, preveslal reko in je
prišel v krčmo ravno o pravem času,
ko je že mati Durocherjeva pogrnjala
zanj mizo.

(Dalje).

Tudi nemški „National-Verband“ je imel danes sejo, v kateri ni prišlo do poloma, kjer pa se je vsestranski ostro kritiziralo nastopanje profesorja Bachmanna. Diference so skušali preplesti z miravo resolucijo, ki govori o edinstvi nemških strank.

Grof Berchtold zopet na Dunaju.

DUNAJ 4. (Kor.) Minister zunanjih zadev, grof Berchtold, se je s svojo soprogo danes zjutraj vrnil iz Monakovega na Dunaj.

Nagrada za poljsko malorusko spravo.

DUNAJ 4. (Izv.) Cesar je podelil galliskemu deželnemu maršalu grofu Goluchowskemu veliki križec Leopoldovega reda, grškokat. škofu Ivoškemu grofu Stepičevemu red železne kroze prvega razreda, posl. Lewickemu komturki križec Leopoldovega reda, rimskokat. škofu tarnovskemu Walegi, grškokat. škofu stanislavskemu Chomyszynu, krakovskemu knezoškofu kaezu Sapiehi tajno svetništvo, namestnik Bobrzyński pa je podeljen v gosposko zbornico.

Goriški deželni zbor odgođen.

GORICA 4. (Izv.) Goriški deželni zbor je bil danes odgođen.

Priprave za sprejem albanskega kralja v Draču.

DRAČ 4. (Izv.) Princ Wied, novi albanski kralj, prispe v Drač v soboto, dne 7. t. m. dopoldne. Priprave za sprejem kralja so v polnem teku. Od vseh strani dežele prihajajo deputacije, da se poklonijo novemu kralju. Prišle so tudi od drugod, kjer biva Arnavi, tako iz Italije, Rumunske in celo iz Amerike. V mestu vlada razkošna delavnost, da bi se napravilo na zunanji nekoliko boljši vtisk. Zvečer po prihodu kraljevem, bo mesto razsvetljeno.

Rusija priznala princa Wieda za albanskega kralja.

MONAKOVO 4. (Izv.) „Münchner Neueste Nachrichten“ poročajo, da je car Nikolaj privolil v to, da ima novi albanski vladar naslov kralja. Princ Wied pride jutri v Trst, kjer ga med drugimi sprejme tudi grof Franc Harrach v imenu komiteja, ki je za avstrijsko-albansko pobratinstvo.

Epirotska vataja. Proglasitev neodvisnosti.

SKADER 4. (Iz.) Kakor poročajo iz Valone, so se danes dopoldne umaknile grške čete iz Santi Quaranta in so se po morju odpeljale v Preveso. Ko je grška posadka zapustila mesto, so zavzeli mesto epirotski vataji in so takoj proglasili vso pokrajino za neodvisno in so jej nadeli ime Severni Epir. Izvešili so veliko belo zastavo z modrim poljem, na katerem se nahaja črn orol. Nato se je vršila demonstrativni obhod po mestu in so demonstrantje vzklikali za Grško.

Srbaki vohuni v Albaniji?

BELGRAD 4. (Izv.) Iz Drača poročajo danes skrajno tendenciozno vest, da so se dne 1. marca v Albaniji ujeli dva Srbi, pri katerih so našli bombe. Arretirana da sta srbska častnika, ki da sta imela nalog, da vohunirata po Albaniji in obenem nahajata opozicijske elemente ter jih pripravljajo do tega, da bi izvršili več političnih bombnih atentatov. Že z osirom na to, da poročilo iz Drača ne imenuje imena arretirancev in tudi ne dneva, ko sta bila baže arretirana ta dva „vohuna“, je popolnoma jasno, da je vse poročilo prosta izmišljotina, ki naj bi sedaj pač ob prihodu novega albanskega kneza, kateremu naj bi bil najbrž namenjen atentat, kar poročilo previdno zamočuje, razvnelo Arnavte, zlasti pa velevali proti Srbom in Srbiji. Odkod lihalajo te tendenciozne izmišljotine, ni težko uganiti.

Velikansko razburjenje zaradi poizkusne mobilizacije na Ruskem.

DUNAJ 4. (Izv.) V nemškem časopisu vlada velikansko razburjenje zaradi obsežnih priprav, ki jih dela Rusija ob avstrijski in nemški meji. Splošno se zadržuje, da Rusija namerava izvršiti veliko poizkusno mobilizacijo, kar se pa smatra naravnost za vojno grožnjo. Pariski listi zaznamujejo to nemško vest s pripombo, da v Avstriji in Nemčiji vedno bolj sili na površje struja, ki hoče vojno z Rusijo, preden bi Rusija mogla izvršiti v teku se nahajajoče priprave.

Snidenje cesarja Viljema in prestolonaslednika Frana Ferdinanda.

DUNAJ 4. (Izv.) Nemški cesar Viljem se snide na svojem potovanju na Krš s prestolonaslednikom nadvojvodom Francom Ferdinandom, ki bo tedaj bival v Miramarju, na odprtem morju.

Vetop v domobransko častniško službo.

DUNAJ 4. (Izv.) Domobransko ministstvo je izdalo ukaz, v smislu katerega se sprejemajo rezervni kadetji, praporščaki in in enoletni prostovoljci po končanem službenem letu kot aspirantje za aktivno službo v deželni brambli. Aspirantje, ki zadovoljivo doslužijo polkusno leto, se po preteku enega leta, če se izkažejo praktično usposobljeni, imenujejo za poročalke v deželni brambli.

Iz Srbije izgnan časnikar.

BELGRAD 4. (Izv.) Srbske oblasti so izgnale češkega časnikarja dr. Hassmanna, ki je bil po priporočilu prof. Masaryka

sprejet v srbski uradni tiskovalni urad, odkoder pa je potem pošiljal Srbijo sramoteče članke v svet.

Kardinal dr. Kopp umrl.

OPAVA 4. (Izv.) Danes ponoči ob 130 je umrl tu vratislavski knezoškof, kardinal dr. Kopp. Truplo se v petek prepelje v Vratislavo.

Bombni atentat v Reki.

Atentator — renjnikolo.

BUDIMPEŠTA 4. (Kor.) Ogrski biro poroča iz Reke: Svetnik obmejne policije Kesmarky je danes dopoldne obvestil guvernerja Wickenburga, da se je posrečilo obmejni policiji zasčiti atentatorja, ki je priznal svoje dejanje. Zaradi nadaljnjih poizvedb se ime atentatorjevo in tudi njegova izpovedba zakriva.

BUDIMPEŠTA 4. (Kor.) Včeraj popoldne v neki gostilni arretirani atentator je italijanski podanik. Imenuje se Ardolino Bellelli, je po poklicu zidar in rodom iz Jakua, star 28 let in pristojen v Camerano. Do danes ob 11 dopoldne je trdovratno tajil, toda zapletel se je v več protislovij. Končno je priznal, da je vrzel bombo v vrt guvernerjeve palače.

REKA 4. (Izv.) Arretirani atentator Bellelli ni hotel povedati, zakaj je vrzel bombo v vrt guvernerjeve palače. Bombo je nosil pod površnikom s prižgano užgalno vrvico in jo je šele tedaj vrzel z ulice čez ograjo, ko je bil že zadnji čas, da se mu ne razleti v naročju. Policija je izdala ime arretiranca šele opoldne. Vsi tedaj se je pripetil v Reki zelo smešen dogodek. List „Voce del Popolo“ je vse do zidnjega trtil, da je obmejna policija sama aranžirala atentat, in je še danes opoldne dal nalepiti po mestu velik lepak, na katerem je objubiljal onemu, ki zasledil atentatorja, 500 K. Policija si je torej nagrado že prej zaslužila, preden je bila razpisana.

Borba na sodiščih proti zakonu in pravu.

V svojih nadaljnjih izjavanjih prinosa spomenica vodjaškega municija na predsedstvo višjega deželnega sodišča v Trstu gorastano in monitorno trditev, da uvažanje slovanstva uradovaja za slovanke stranke v pretežno slovanem sodnem okraju pomenja uvažanje — politike v sodne dvorane. In v smislu te absurde trditve piše vrsto naglih obdolžitev in denunciacij na škodo sodnika Markovića v Vodnjanu ter zaključuje z zahtevom po — premeščenju tega sodnika!

Do gospode — denuncijantov bi stavlili ml vrsto vprašanj. Se-li zavedajo, da je bilo t. 1867. dalo tej državi nove temeljne zakone, ki določujejo popolno enakopravnost vseh narodnosti v šoli, v uradu in v vsem javnem življenju? Ali ne vedo, da so ti zakoni tudi danes še v polni veljavi? Ali ne vedo, da je vsak državljani in vsaka oblast dolžna spoštovati zakone, a da posebno državne uradnike obvezuje službena prisega v izpolnjevanje zakonov?

Je-li morda v državnih temeljnih zakonih kak dolečba, ki ravno istrake Hrvatke izključuje od uživanja pravic in do brot, ki jih je statiral ta zakon?

Ali si gospoda upajo zanikati ta dejstva? Ne morejo. Vendar denuncirajo in preganjajo sodnega uradnika prav in etno radi tega, ker posluje, kakor mu nalagata zakon in službena prisega!

Vsa ta kampanja proti sodniku Markoviću ni torej nič drugega nego besnenje pe nižavah žaljenj zakonov o ustavnih pravicah državljanov brez vsake izjeme. Temu primerno so na najnižjem nivoju smešnosti in absurdisti tudi argumenti, s katerimi opravljajo spomenica to gonjo.

A) Slovanstvi prebivalci sodnega okraja Vodnjanskega da govore le dijalekt, ne pa hrvatskega književnega jezika. Izvrtalo! Samo bi vprašali ml avtorje, ali govori italijanska masa po Istri le čisti književni italijanski jezik? Mi trdimo brez vsacega strahu, da ta masa ne razume nič bolje italijanskega književnega jezika, nego hrvatskega hrvatskega! Pa kaj bomo govorili o Istri! Saj lahko posežemo v sosednjo državo — želja in idealov gospode avtorjev Vodnjanske spomenice! Mari tam masa naroda oblačuje književni jezik? Niti razume ga ne, o čemer pričajo slučaj, ki jih posnemamo iz novia Italije, ko morajo sodniki klicati to ma če, da se sporazumljajo s strankami! In to dejstvo, da ljudje govore med seboj dijalekt, naj bi bilo argument proti vsaki pravici dolečnega jezika na sodišču? Na podlagi takega argumenta naj bi se jeziki in s tem tudi respektivni narodi izključali od pravic in dobrot državnih temeljnih zakonov? Naj le pomislijo gospoda, do kakih posledic logično dojava taka argumentacija! Če bi veljal ta argument, potem bi morali lepo molčati, če bi justična uprava uredila na sodiščih v Istri za Slovence in Italijane — kitajščino!

B) Saj se dovoljuje hrvatskim strankam, da izpovedujejo na sodiščih v svojem jeziku! Le proti temu so, da se izpovedbe protokoliralo v neitalijanskem jeziku! Saj v tem ravno je nečuvstva krivica, ki ne tangira

samo ustavnih in jezikovnih pravic, ampak se dotika tudi zanesljivosti justice. Ravno v zagotovljenje te zanesljivosti je neizogibna potreba, da se izpovedbe strank protokolirajo v jeziku, v katerem so bile podane! Ravno iz tega razloga statira moderna justica princip neposrednosti, direktnega občejanja med sodnikom in strankami.

C) Tretji argument v spomenici pa kaže naravnost na politično perversnost in moralčno defektnost. Njihovi advokati in njihovi — pisarji ne razumejo hrvatskega jezika! Zato torej, ker so njihovi pisarji jezikovno nesposobni, zato naj bi se narod odločeval svojim, v zakonu določenim pravici! Ali se gospodi res že meša v njihove glave? Še ne bi mogli prihajati s takimi — budalostmi. Če njihovi sedanjí pisarji nimajo potrebne sposobnosti, potem je stvar sodišča, da odpomorejo temu nedostanku s tem, da najamejo druge, sposobne! In tu moramo podčrtati kričeče dejstvo, da tudi voditelj sodišča v Vodnjanu ne zna hrvatski, čeprav je jezikovno kvalificiran — na papirju! Nota bene: v okraju z veliko hrvatsko večino! Istotako naj njihovi advokati ne sprejemajo zastopstev, za katere niso usposobljeni in naj ne bodo nikakor iz sebe, če jim bodo potem prihajali v okraj drugi, jezikovno usposobljeni pravni zastopniki! Kajti tako za sodišča, kakor za njihovo osebo in za odvetnike velja stara resnica, da so oni radi ljudstva tu in ne narobe!

D) Vodnjani, da je italijanski kraj! Za božjo voljo: mari so sodišča določena samo za kraje, kjer imajo svoj sedež, in ne za ves sodni okraj? S tem, da mora prebivalstvo zahajati v italijanski sedež sodišča, ni rečeno, da se mora odreči svojim pravicam in se akomodirati narodno-političnim zahtevam tega malega kraja!

E) Ad vocem politika. Italijani trde, da slovanstvi odvetniki in uradniki uvažajo politiko v sodne dvorane s tem, da postajajo v jeziku naroda. Ne, to ni politika, ampak le uveljavljanje zakonov. Nasprotno pa je res politika v razlogih, radi katerih izganjajo italijani jezik večine prebivalstva iz sodnih dvoran in sicer politika nasilja, krivičnosti, protizakonitosti in narodno-politične in osebne poizrešnosti.

Spomenico je odposlal municij Vodnjanski. Ali nam se zelo dozdeva, da inspicirala mu je prišla tudi od drugod, od ljudi, ki imajo oseben interes na tem, da se sodnik Marković umakne iz Vodnjana. In to je, kar dela spomenico in nje zahtevo po premeščenju še posebno odložno in stavlja predvidstvo višjega deželnega sodišča pred jako kočljivo odločitev. Ali smo res že tako daleč, da bo hotela ta oblast kapitulirati pred ljudmi, ki onečlašajo justico s svojimi zahtevami, ki zanikujejo državne temeljne zakone o pravicah državljanov, ki jih vodi le grd egoizem nacionalni in osebni? Ali bo res hotela kaznovati uradnika, ker ima drugačne nazore o veljavnosti zakonov in o nje praktičnem izvajanju, nego jih imajo ta, tudi v sodnih dvoranah politikujoča gospoda? Doživeli smo sicer že marsikatero grenko presenečenje, ali tega vendar ne pričakujemo. Pač pa pričakujemo, da ravno v tem slučaju statira višja sodna oblast eksempel, ki bo kričal istrskim oligarhom, da se zakon mora z enakomero krojiti vsem državljanom, ter da vzame v svojo obrambo uradnika, ki je preganjan le zato, ker ga vodi ta princip enake pravice za vse. In vedi višja oblast, da bomo držali ta slučaj v strogi evidenci in da ne bomo molčali, če bi bili prevarjeni v svojem gori označenem pričakovanju. Borba Italijanov na sodiščih protizakonu in pravu ne sme priti do zmage!

Otvorenje hrvatskog dječjeg zabavišta.

Naprošeni smo, da objavimo sledeće:

„Hrvatsko Školsko Društvo“ u Trstu otvara u subotu, dne 7. t. m., u svojim prostorijama (ul. Lavatova br. 1. l.) dječje zabavište sa hrvatskim naukovnim jezikom. Javljajući hrvatskim roditeljima u Trstu ovu veselu vijest, pozivljemo ih, da u subotu dovedu svoju djecu od 3.—6. godine u zabavište i to od 10. do 11. ujutro, da ih pregleda školski liječnik Dr. D. Tecilazić. Redovita će obuka početi u dojučeraj ponedjeljak, a trajaje ujutro od 9.—12. i popodne od 2.—4.

Upozorujemo gg. roditelje, radi njihovog umirenja, da će školski liječnik pregledavati djecu redovito jedanput na tjedan.

Trst, dne 4. III. 1914.

Za „Hrvatsko Školsko Društvo“:

Prof. Matko Mandić,
predsjednik.
Dr. Josip Jedlowski,
tajnik.

Domaće vesti.

Albanski kralj v Trstu. Danes dopoldne ob 9 prispe v vlakom državne željeznice rovi albanski kralj v Trst in se po sprejemu na kolodvoru takoj vkrcal na jahto vojne mornarice „Taurus“.

Odhod Essad paše. Včeraj dopoldne malo pred 10 se je Essad paša z ostalimi člani arnavske deputacije odpeljal s Lloydovim remorkerjem „Plutom“ do italijanskega parnika „Sardagna“, ki je prišel včeraj zjutraj iz Benetke in je takoj potem, ko se je vkrcala arnavska deputacija, odplul proti Draču.

Medsebojni poseti. Včeraj dopoldne ob 1030 se je namestnik princ Hohenlohe odpeljal s francoskim parnikom do angleške križarke „Gloucester“, da je vrnil poset poveljniku ladje kapitanu Leathamu. Enako je vrnil kapitanu poset tudi mestni župan ter oba tržaška vrhovna vojaška dostojanstvenika.

Dvorna vest. Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand pride v kratkem s svojo rodbino v Miramar. Predsnočnim je prisel iz Pule v tržaško luko remorker vojne mornarice „Salamander“ z jahto „Lily“ pod poveljstvom poročnika linjskega broda Otona Zelderja. Na krovu „Salamandra“ se nahaja tudi galatender in jola, ki sta tudi namenjena za uporabo nadvojvodove rodbine.

Umrla je včeraj na Kontovelju ga. Marija Starc, soproga znanega našega rodoljuba g. Mihaela Starca, gostilničarja v „Novem konsumnem društvu“ v Baskovljah. Rodbini naše sožalje!

Ali je Trst še v Avstriji? Prejeli smo: Včeraj, ob 1 popoldne sem šel na glavno pošto, da oddam brzojavko za tri zagrebške novine. Ko mi je službojuči uradnik izročil blanketo, nadaljeval je s svojim, še prej začetim pogovorom z nekim uradnikom visoke postave in velike plave brade. Nihote sem čul te-le besede, ki jih je ta uradnik izpregovoril onemu pri blagajni: „... curioso, proprio assurde pretese... non so perche queste ricevute slave. In questo modo se me vien un francese, ghe dovò dar ricevute francesi, se vien un inglese el pretenderà ricevute inglesi. Dove mai si arriva... assurdo... (Čudno, zares absurde zahteve; ne vem, čemu so ti slovenski prejemni listi! Na ta način, če mi pride kak Francoz, mu bom moral dati francoski prejemni list, če pride Anglež, bo zahteval angleški list. Kam pridemo tako... absurdo...)“ „S'intende“... je pritrdil on pri blagajni. Bilo mi je preneumno, da bi molčal in tako sem vtiaknil glavo v okno kase, da so me gospodje lepo videli in še boljše čuli, ko sem jim zabrusil v slovenščini: „Dovolite gospod, da vam izrazim svoje začudenje, ker vidim, da vi, čeravno ste avstrijski uradnik, ki uraduje v Trstu, še ne veste, da je v Trstu slovenski jezik deželni jezik, ki ga ne smete primerjati s francoskim ali angleškim. Mi v Trstu imamo pravico zahtevati v državnih uradih slovenska potrdila, in to bi vi, naglašam, kot avstrijski uradnik morali vedeti. Sicer pa obžalujem, da se tudi tukaj, v prisotnosti strank, tako zagrizeno politizira“. Tableaux! Osemu uradniku je zmanjkalo sape. Postal je tako krotek, da je zamogel le iztisniti: „Mi lei che se intromette nel nostro discorso, no ne ga capido, non pensavo così...“ (da nitem prav razumel) in se je hitro pobral v svojo robo, menda... na delo, za katero je (ako se ne motim) plačan. — Dovoljsem si vprašati g. upravitelja poštnega in brojavnega urada v Trstu, ali so njegovi podrejeni v uradih za to, da poslušujejo stranke, ali pa zato, da uprizarjajo politične konference o tem, kako naj se prežene slovensko pepelko iz uradov, ki pa so menda še tudi za nas? — Jwskl.

Pripomba uredništva. Taki nastopi ravno na naši pošti niso redki dogodki. In ta uradnik je tip iz lepega števila poštnih uradnikov, ki menijo, da so tudi v službi ekspozenti italijanske politike in ki smatrajo kakor nekako prerogativ svoje službe, da tudi v uradnem poslovanju kažejo svojo mržnjo nasproti Slovincem in njihovemu jeziku.

Nekaj, česar mi ne moremo razumeti! Deželni zbor nižjeverstjski je v tem zasedanju sklenil zakon, s katerim se uvaža proporcionalni volilni sistem za volitve v deželni zbor. Kakor znano, smo mi že davno propagatorji načina proporcionalne volitve, ker je to v resnici edino pravičen volilni sistem, ker zagotavlja tudi manjšinam primerno zastopstvo. Morali bi torej zapeti visoko petem v čast in slavo krščansko-socialni večini, ki je konceptirala in predložila ta pravični zakon, in vendar ne moremo intonirati te visoke pesmi. Kajti tudi v grmu te volilne reforme leži zajec — nemškega sovraštva proti Slovanom. V prvo se proporcionalna volitev uvaža le za nekatere mestne občine po deželi in ne za vse. Že v tem diferenciranju je krivica. Izveze so od te dobrote takozvane manjše občine. Čitatelj bo menil, da je tu odločalo število prebivalstva. Tudi to ne. Torej — druga krivica. Je občina na nižjeverstjskem, v katerih se uvaža proporcionalni volilni sistem, dastl imajo manje število prebivalstva, nego druge, ki so jih izključili od proporcionalne volitve. Vzrok temu? Ta vam bo jasen, čim vam povemo argument, s katerim nižjeverstjska krščansko-socialna večina opravičuje to diferenciranje, to enostranstvo in pristransko postopanje. Argument pa je: ker bi v nekaterih občinah po proporcionalnem volilnem sistemu mogli priti — tudi Čehi do primerne zastopstva! Go-

spoda se torej boje Čehovi! Ta strah pa je ravno, ki ga mi ne moremo umeti. Če je Nijža Avstrija čisto nemška dežela, in če v onih občinah ni toliko Čehov, da bi imeli pravico do zastopstva, oziroma, ako njihova številna moč ni toliko, da bi si mogli v volilnem boju priboriti tako zastopstvo: potem je ta strah nepotreben in ne more opravičevati takega pristranskega in krivičnega postopanja, ki krati celi vrsti važnih občin dobroto pravičnega in demokratičnega volilnega sistema! Če pa je število Čehov v dotičnih občinah toliko, da bi si mogli priboriti zastopstvo, potem pa imajo ti Čehi pravico do primerne zastopstva — pravico do vseh dobrot ustavnega življenja v državi, deželi in občini! Najbolj nerazumljivo nam je pa, od kod jemljejo poguma za tako postopanje pravisti Nemci, ki za svoje manjšine, tudi za svojo najmanjšo naselbino po vsem božjem svetu zahtevajo varstva in spoštovanja, in ki mlo stojejo in se hudujejo, če so kjer koli, pa bilo tudi na Kitajskem, skrivili kakemu Nemcu le en sam las. Svoje lastnim sodržavljancem druge narodnosti pa kratijo vsako pravico in jih preganjajo neusmiljeno, če reklamirajo tudi zase kako pravico! In to imenujejo ti Nemci preobrazovanje človeške družbe in vsega življenja po principu: krščanske morale in krščanske ljubezni in pravičnosti! To pač niso širitelji krščanske ideje, ampak nje — skrušitelji!

Pragmatična — nagrada! Prejeli smo: C. kr. redarstvo po mestih ima v svojih „svobodnih“ urah vršiti službo po gledaliških in sploh na javnih prireditvah. Za ta trud dobiva odškodnino, ki jo morajo plačati prireditelji predstav in zabav. Do sedaj je redarstvo dobivalo, kar mu je šlo, takoj na lico mesta. Od 1. marca t. l. naprej pa je redarstvo ravnanje strogo ukrenilo drugače. Urad inkasira vse slične prispevke in jih razdeljuje vsakega naslednjega 1. meseca. Za oze, ki nimajo dnevnih potreb, je to morda dobro, a redarji po ogromni večini ne razpolagajo s sredstvi, ki bi jim zadostovala, da bi lahko čakali na tiste kronice, ki so jih zaslužili tekom meseca na gori označeni način. Redarstvo je ozlovoljeno, ker se mu je na ta način dalo — pragmatičen poboljšek! Tudi opozarjamo, da treba od pridržanega denarja deliti redarjem tudi — obresti. Saj menda ne bodo hoteli gospoda imeti dobiček od teh žuljev redarstva. Ta sprememba bi se bila lahko opustila, oziroma se lahko še opustil. Ako že vodstvo ne, da bi redarji sami inkasirali od strank, naj delajo to po stajevodje, a denar naj se daje možno sproti, kakor do sedaj. To je splošna želja vsega redarstva.

Ženska podružnica CMD v Trstu vabi k predstavi, ki bo v nedeljo, dne 8. t. m., ob 5 popoldne, v telovadnici C. m. šole pri Sv. Jakobu. Predstavljala se bo Melkova „Mati“, delo izredno lepo in polno idealne ljubezni do krasne naše domovine in millega naroda. Ker je še čisti dobiček namenjen v pokritje stroškov za božičnico, zato upamo prav velike udeležbe.

Tržaška mala kronika.

Trst, 4. marca.

Vlomilci. V minoli noči so ulomili neznanzi silovci vrata v veži sedaj zatvorene gostilne v ulici Industria št. 5. Hoteli so priti tem potom v zraven stoječo Kobalovo trgovino, kjer jim je dila tam stoječa železna blagajna, a niso uspeli, ker je bil zid premočan. Uomili so potem okence s stranišča na dvorišče in prišli odhod v vinotoč, nahajajoč se v ulici Olufian št. 25. Odnesli so, kar so dobili cvenka, nekaj klobas, salama in podobnih koristnih stvari ter odšli neopažen uživati trud svojega dela.

Sladkor je kradel. Na Sylosovem trgu je bil včeraj aretiran 32letni dalnar Franc Drobnič, rodem iz Ljubljane, stanujoč v Škorklji—Coroneo št. 110, ker so našli pri njem več kilogramov sladkorja, ki ga je ukradel v skladiščih.

Nepoltna dekla. Na zahtevo okrajnega sodišča v Pulj je bila aretirana kufarica Marija Šenkova. Policija jo je zasledila v Škorklji št. 757. Ko je bila namreč Marija Šenkova v službi pri neki gospe Mariji Bizjakovi v Pulj, v ul. Nettuno št. 7, je ukradla svoj gospodnji zlato zapestnico, zlato uhanje in pa volneno pokrivalo, vse skupaj vredno 126 K.

Izpuščen aretiranec. Poročali smo, da je bil v Trstu aretiran neki Drinsčič, ki da je bil obdolžen nekega vloma v Gorici. Sedaj smo izvedeli, da so Drinsčičega izpustili, ker se je izkazalo, da je nedolžen.

Poiščen samoumor. Danes popoldne so poklicali v ul. Pletá št. 5 24-letnika rešilne postaje, ker se je tamkaj z octovo kislino zastirpila 26letna Regina Pan. Zdravnik rešilne postaje je podal prvo pomoč in jo potem dal prepeljati v bolnišnico.

Porotno sodišče.

Včeraj se je vršila razprava proti 60letnemu Jakobu Ley dima iz Ascoli Piceno v Italiji, in njegovemu 30letnemu sinu Menottiju ter proti 58letnemu Josipu Bolle, Menottijevemu tastu. Prva dva sta bila obto-

žena zločina goljufije, a Bolle je bil obtožen sokrivde na istem zločinu.

Jakob Ley je imel na Acquedotto šte. 12 prodajalnico obuval, a njegov sin Menottij je bil pri njem v službi. Laniako leto, meseca julija, sta oče in sin konstatirala, da je podjetje pasivno, a sta vendar naročila za preko 8300 krcn blaga, obenem sta pa pregovorila Bolleta, da je vložil proti Jakobu Leyu tožbo za 5000 kron in potem zahteval zarubitev vsega v prodajalni se nahajajočega blaga. Da to doseže, je Bolle predložil sodišču menico za 5000 kron, katero sta mu dala nalašč v to svrhu prvoimenošana obtožena. To je bilo seveda storjeno v svrhu, da se na ta način onemogoči upnikom, da bi prišli do svojih terjatev. Po izvršeni rubeži je Jakob Ley pisal svojim upnikom, ponudivši jim v poravnavo 15 %.

Na ovadbo Hermana Morgensterna je bil dne 21. septembra Jakob Ley aretiran, in sicer le radi krivde, a je bil kmalu potem zopet izpuščen. Ko je pa pozneje Bolle sam povedal, da menica, ki jo je on predložil, ni bila resnična, je bil Jakob Ley zopet aretiran, a to pot radi zločina goljufije.

Razpravi je predsedoval podpredsednik deželnega sodišča Clarici, a votanta sta bila deželnosodni svetnik Pacor in sodnik dr. Alberti. Državno pravdaštvo je zastopal državni pravdašč dr. Tomičich, branil je pa vse tri obtožence dr. Barzal.

Vsi trije obtoženci so bili oproščeni. Natančneje poročilo o nadaljnji obravi moramo zaradi preoblike drugega gradiva odložiti za jutri.

Društvene vesti.

Tržaška sokolska župa.

V nedeljo, dne 8. marca 1914, ob 10 popoldne, se vrši v telovadnici Sokola v Trstu, ulica Stadion št. 21

redni občni zbor
T. S. Ž.

z običajnim dnevnim redom. Starosta.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu. Danes zvečer ob poldnevih seja vadiateljskega zbora. Načelnik.

Odborova seja „Matice Slovenske“ bo jutri, v petek, dne 6. marca, ob 6 zvečer. Dnevni red: 1.) Poročilo predsedništva. 2.) Potrditev zapisnika. 3.) Iz Gospodarskega odseka. 4.) Priprave za Glavno skupščino. 5. Iz Umetniškega odseka. 5. Slučajnosti.

Akademsko društvo slovenskih tehnikov na Dunaju ima svoj III. redni občni zbor v soboto, dne 7. t. m. v restavraciji „Budwaiser Bierhalle“ (Kudlaček), IV. nkr., Schleiss ühlgasse 6, z običajnim dnevnim redom. Slovanski gostje dobrodošli!

Slovensko akademsko društvo „Slovenija“ na Dunaju priredi dne 11. marca v dvorani hotela „Post“, I. Drachengasse 3, „Akkord“ večer. Sodelujejo: g. dr. Ivan Prijatelj, ga. Jeanetta pl. Fodransper-

Dober tek

je in ostare glavna reč. Kdor ne čuti volje do jedi, naj rabi „Emulzijo Scott“, katera je že več desetletij izborna krepijo, ki pospešuje tek. Nasprotno od navadnega ribjega jetrnega olja je „Emulzija Scott“ jako okusna in lahko prebavna, tako, da ne dela težko nikomur. „Emulzija Scott“ krepiča organizem in vzbuja istočasno naravno potrebo hrane, valed česar radobijo tudi navadne jedi izborni okus. „Emulzija Scott“ iz ribjega jetrnega olja donaja neizmerne koristi, toliko otrokom kakor odraslim. Ista je sestavljena iz uspešnih snovi ter se lahko zauživa poleti in pozimi.

Cena originalni steklenici, ki se dobiva v vseh lekarnah K 250. Ako se pošlje 50 vinarjev v znakah trdki „Scott & Bowse G. m. b. H., Dunaj III., ter se ob tej priliki sklicuje na ta oglas, pošljemo potem ene lekarno, in sicer samo enkrat, steklenico emulzije „Scott“ za poskušajo (12)

Tužnim srcem javljamo podpisani vsem prijateljem in znancem pre-
tužno vest, da je naša nepozabna, preljubljena soproga in mati, gospa

MARIJA STARC

danes ob 9 popoldne po dolgi in mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče v 31. letu svoje dobe v Gospodu zaspala.

Pogreb preblage ranke se vrši v petek, dne 6. marca 1914 ob 4 popoldne iz hiše žalosti na Kontovelju v tamošnjo cerkev in potem na pokopališče istotam.

KONTOVELJ, dne 4. marca 1914.

Marija-Zorka, Viktorija, hčerki. Aleksander, sin. MIHAEL STARC, soprog.

::: NARODNA POSOJILNICA IN HRANILNICA V TRSTU :::

registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

NOVA ULICA ŠT. 13, II. NADSTROPJE

sprejema in obrestuje **vloge na knjižice po 4¹/₂—4³/₄—5⁰/₀**

Daje posojila na menjce in vrednote na mesečna ali tedenska odplačila.

Eskomptuje trgovske menjice. Prodaja srečke na mesečne obroke.

Železnato Kina-Vino Serravallo

Za bolehnost in rekonvalescento

Prejzreča volje do jedi, strjeje
telesno in ojačuje tudi organizem

Priporočeno od najslavnejših zdravnikov v vseh
stanjih, kadar se je treba po boleznih ojačiti.

Odlikovane s 23 kraljevskimi in rumih razstavah to s nad
6000 zdravniškimi priporočili.

Izborai okus. Izborai okus.

Lekarna Serravallo - Trst

HENRIK PREUER

Trst, ulica S. Lazzaro 20.

Tovarna pohištva iz bambusa,
indijskega trsa in protja.

Praktični in koristni darovi

za vsako priložnost.

Dr. PEČNIK

(Dr. PETSCHNIGG)

TRST, VIA S. CATERINA ŠTEV. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni.
8—9 in 2—3 in špecialist za kožne in
rodne (spolne) bolezni: 11¹/₂—1 in 7—7¹/₂.

M. Aite nasledniki

Trst, ulica Nuova 36—38.

Priporočata cenjenim odjemalcem svoji velikanski zalogi vsakovrstnega manufakturnega blaga za zimsko sezono po najnižjih cenah, da se ni bati največje konkurence. — Se priporočata kot Slovenca

O. Milič F. Sušmelj.

Hišno veselje je svetiljka „VIKTORIN“

Nadomestilo vsake razsvetljave v slučaju pokvar, ki jih povzroči kratki tok
zmrznjena plinova razsvetljava in eksplozija.

POPOLNE: SVETILJKE
OD KRON 35 NAPREJ

Svetiljka „VIKTORIN“ ne potrebuje dotoka.
Svetiljka „VIKTORIN“ ne rabi napeljav.
Svetiljka „VIKTORIN“ ne kadi.

POPOLNE: SVETILJKE
OD KRON 35 NAPREJ

Da več nego 50% prihranka. - Prospekti „U“ zastonj in poštine prosto.

VIKTORIN & Co. - Trst, ulica Acquedotto šte. 4.

Centrala: DUNAJ V/2 Margarethenstrasse 25. — Tovarne: DUNAJ, SVATOBORIC, STAWIECZ.

gova, g. Josip Rjavec, g. Ignacij Gruden, g. Anton Neffat. Glasovir je dala brezplačno na razpolago trdnata Jakob Crapka sta, na Dunaju. Začetek ob 8.30 zvečer. Po sporedu igra dijaški salonski orkester. Vstopnice: sedeži: I. do IV. vrsta po K 4.—, V. do X. vrsta K 2.50, ostali sedenja po K 1.—. Stojlišča po K 1.—, dijaški 60 vin. Predprodaja vstopnic v prostorih slov. društva „Slovenije“, Langegasse 50 vsak dan od 1—2 popoldne in od 7—8 zvečer.

Slovensko gledališče v Trstu.

V nedeljo ob 3.30 popoldne zanimiva in duhovita veseligr

GOSPOD SENATOR

kot kronka predstava. Na nedeljski večerni predstavi se je občinstvo nasmejalo do sita.

Zvečer ob 8.15 se uprizori izborna burka

MARTIN SMOLA

Ta burka je stalno na repertoarju vseh velikih gledališč in bo tudi našemu gledališkemu občinstvu zelo ugajala.

Vstopnice za obe predstavi se dobivajo pri gledališki blagajni.

Narodna delavska organizacija

Skupina postiljonov. Danes, v četrtek, ob 9 zvečer se vrši društveni shod postiljonov v kons. društvu v Rojanu.

Delavci tehničnega zavoda pri Sv. Andreju bodo imeli v soboto ob 6 zvečer društveni sestanek v „Delavskem konsumnem društvu“ pri Sv. Jakobu.

Skupina delavcev v plavžih sklicuje za soboto ob 7.30 zvečer javen shod, ki se vrši v dvorani „Gospodarskega društva“ v Skednju. Na dnevnem redu je obupni položaj, ki je zavladel v plavžih v zadnjem času.

Shod podružnice NDO pri Sv. Jakobu. V nedeljo je priredila šentjakobska podružnica NDO javen shod, ki je prav dobro uspel. Tov. Volarič je razjasnil stanje podružnice in je zlasti naglašal, da je imela podružnica tekom svojega kratkega obstanka že mnogo izdatkov za podporo članov. Delci imajo v njej dobro zaščito. Kritiziral je malomarnost slovenskih delavcev pri Sv. Jakobu, ki se kljub neznanju razmeram, v katerih žive, ne marajo pridružiti organizaciji. Nato je govoril predsednik osrednjega izvrševalnega odbora NDO, tov. dr. Sosič, in je stvarno dokazoval, koliko škodujejo organizacijam različni sunanji vplivi, med katerimi je zlasti iz gospodarske krize na stali in vedno bolj naraščajoča brezposelnost, in je pokazal na sredstva, ki ovdijo iz teh obupnih razmer. — Strok. tajnik Brandner je poročal o potrebi suvanja novih skupin v okvirju šentjakobske podružnice ter o važnosti občnega zbora drželne organizacije za Trst in okolico, ki se vrši v tekočem mesecu. — Može in Barič (učelna) sta se spuščala v kritiko, prvi v osebo, drugi pa na naslov drželne odbora. Tov. Klizmančič je opozarjal na krivice, ki se gode delavstvu in je s primernimi besedami žigosal vlado. Tov. Babič želi, da se začne s predavanji, da se ljudstvo nekoliko več izobrazi. Govorili so še: Renko, Vrabeč, Klitac, Hvasija in Prelogar. Tov. Brandner je nato raznim govornikom odgovarjal ter stvari pojasnjeval, narkar je tov. Volarič shod zaključil. Debatu, ki se je vršila na tem shodu, je najboljši dokaz, da so začeli delavci z zanimanjem slediti razvoju organizacije ter iskati sredstva, ki bi je zagotovila pot ebno moč. Nadejamo se, da se val oni slovenski delavci pri Sv. Jakobu, ki so bili do danes indiferentni napram podružnici, izpreobrnejo in stopijo v vrsto bojujočih se svojih tovarišev-delavcev.

DAROVI

— „Zlorabo nardnega imena“ so zagrešili nekateri pesalci, ker so nabrali na radnji dijaški plesni valj K 4.50 v korist ljudskim knjižnicam.

Vesti iz Goriške.

Za občinske volitve v Gorici vlada veliko zanimanje, ker se jih udeležujo tudi Slovenci. Lahki se pripravljajo na to, da spravijo na volišče svojega zadnjega moža. Kakor je pričakovati, nastopijo Lah skupno: liberalci in klerikalci. Laška ljudska stranka se b. j. liberalne, da bi kričala nad njo, da je izdajalka Italijanstva, ako bi glasovala proti kamori. Lahi pridno delajo, istotako pridni morajo biti Slovenci! Narodni odbor deluje neumorno. Slovenski volilci, ravnajte se po njegovih navodilih! — Čas za rekla macle je od 4. do 11 t. m. Slovenski volilci, strte se svojo dolžnost!

Prvo letošnje porotno zasedanje v Gorici prične 31. t. m. Za predsednika razprav so izbrali: dvorni svetnik Henrik Casafara in višjesodna svetnika Matija Ru-

tar in gref Albert Coronini. Na vrsto pride nekaj tiskovnih pravd.

V pokoj je šel pred. g. Ivan Kokošar, mestni župnik v Gorici na Travniku. Preselil se je na Grahovo.

Utopljen regnicolo. Iz kanala v Tržiču so potegnili truplo regnicola Alojzija Deluca. Ne ve se, ali je ponesrečil, ali ga je kdo pahnil v kanal.

Rodoljubni notar Gruntar v Ribnici kna vedno v spominu svoj priljubljeni rojstni kraj Kobarid in bogato skrbi za procvit prosvete v Kobaridu. Sedaj je zopet daroval 100 K za knjižnico v Kobaridu za nabavo novih knjig. Hvala mu!

Pri plesu. V Zakolci na Crkljanskem so v pustnem času plesali. Zunan plesne dvorane je stal 23letni Fran Prezelj. Prišel je do njega 60letni Fran Stucin. Ne ve se, zakaj je udaril Stucin Prezelja; ta pa je potegnil nož in sumil Stucina v trebuh. Stucin je na poškodbah umrl. Preslija so aretirali in izročili okrožni sodniji v Gorici.

Za župana občine Libušnje je izvoljen Ivan Bergiac, posestnik na Kamnem št. 26.

Sami nevarni in sumljivi elementi prihajajo iz Italije v primorske dežele. V Gorici so aretirali pred kratkim nekega Gasperazzo, ker je osumljen šplonaže; sedaj so aretirali še njegovega sina, ki je bil trgovski pomočnik v Gorici.

Iz Tržiča nam pišejo: Istrski Italijanaš, poštar Bencich iz Ogleja, mož žalostnega spomina iz bojev za glagolico v Istri, je prestavljen iz Ogleja v Gorico. Za tega moža bi se niti ne zmenili, ako bi ob vsaki priliki, kjer le more, ne govoril razširjivo proti Slovanom. Interesantno je, kako so povsem nezmožnega poslali iz raznih ozirov v erarične urade, in sicer v Gorico brez znanja potrebnih jezikov. Dočkal poštar se hvali po Ogleju, da je prišel do tega po protekciji gosp. deželnega glavarja prošta Falduttija, in stem dela propagando za stranko. Vprašamo gosp. mons. Falduttija, ali je res, kar govori oni poštar po Ogleju? Isto vprašamo gospoda dvornega svetnika Pattaya, poštnega ravnatelja v Trstu, zaradi kakšnih zmožnosti je oni poštar premeščen v Gorico, kamor sploh ne tiče, ali je dočkal dovolj jezikovno kvalificiran za tako službo, kjer se od vsakega pisarničke zahteva znanje slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, ali je gospodu dvornemu svetniku znano, da oni poštar ne razume niti besedice slovenskega ne nemškega jezika ne v govoru in ne v pisavi? Sili se tudi, da je bil nekda v Krmilu, odkoder je bil radi službene nesposobnosti premeščen nazaj v Istro.

Opozarjamo na ta slučaj gorilke deželne poslance, ker v Gorici je že preveč poštinih uradnikov, ki se za slovo slovenskega, in ne potrebujemo še istrskih Italijanašev, ki ne znajo niti besedice slovenski.

Vesti iz Istre.

Iz Dekani. Dne 9. t. m. se bo vrši v Dekani redni semenj za žitno in krmarsko blago, ki obeta biti letos jako živahen na udeležbi živine in kupcev.

MALI OGLASI
se računajo po 4 stot. besedo. Mestno tiskano besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

14-letnega dečka in gospodičca sprejme trgovina olja v Rojanu (za cerkvijo). 195

Ove meblirani sobi se oddaati v ulici delle Acque 5, II., desno. 188

Hotel-Restaurant-Buffer Kosič ulica Carradori št. 15 (vagal ulice Geppa). — Priporočam se slavnemu občinstvu za obilen obisk, kjer se dobi ved vrst vina in pivo Dreher, vsakovrstna gorika in mizla jedila ob vrnem času. Sobe za prenočišče od 2 K naprej. HINKO KOSIČ, lastnik. 174

Hiša v Tolminu z dvema stanovanjima na krasni legi z lepim vrtom, se ceno proda radi selitve. Pripravna je za letovišče ali za kako obrt. Nastov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 181

Najnovejši stroj, ki rabi za življenje in pohištvo, stije predali, npegljiva mizica, K 150.—, drugi jednostavnejši K 110.—, tretji za družinsko rabo K 84.— za vse tri jam-tvo za 3 leta. Izredna prilika samo v ulici 8a Osteria 7, dvorišče. 194

Nova brivnica Via Belvedere št. 4 se priporoča slavnemu občinstvu. Udani Muljevič Jurij, bivši pomočnik V. Gjurina. 2006

Na prodaj klop in stolice, izdelano priporočito za vrt. Proda se za polovično ceno proti takojšnemu plačilu. — Villa Emilia Pendice Scorsola 353. 193

Na prodaj travnik v lepi legi, v bližini po steje na Vrdeli. — Nastov pove Inzeratni oddelek Edinosti pod šte. 187. 187

Pijacist specialne stroke, 28 let star, agilen, zmožen slovenskega in italijanskega jezika, z veliko garancijo, iše službo. Nastopi takoj ali s 1 aprilom. — Ponudbe pod „Strokovnjak“ na Inzeratni oddelek Edinosti. 191

Primerne službe iše v boljši slovenski družini zdrava 18-letna gospodična. Naslov pri las. odd. Edinosti. 192

Velika trdnja iše živijo, zmožno dobro živeti in krotiti. Imeti mora večletno prakso in mora biti večja hrvaškega in italijanskega jezika. Ponudbe pod „Sivilja“ na Inzeratni oddelek Edinosti 182

Ivan Simončič
Trst, ulica Belvedere 49.
Trgovina z uanjem vseh vrst, črnih in barvnih ter nadplavov z izdelovalnice zgornjih delov čevljev. Velika izbira potrebščin za čevljarje in sedlarje. Specialista: podpetnik PALMA

Slovensko konsumno društvo
Trst, ulica Lazzaretto vecchio 31
se priporoča toplo vsem svojim udom in Slovanom sploh. Toči se izvrstno vipavsko, dalmatinsko in istrsko vino ter puntigamsko pivo. Domača kuhinja z gorkimi in mrzlimi jedili. — Postrežba točna.

Hans Scheidler
zobotehnik
bivši prvi zobotehnik
Dr. Ferdinanda Tanzer
Sprejema od 9—1 in od 3—6.
Trst, Piazza C. Goldoni št. 5 II.

CEVLJARNICA
Antona Javernika
v Trstu, ulica Farneto 33
se priporoča slavnemu občinstvu za naročila po meri kakor tudi vsakovrstne poprave.

Avtomobil-Universal
Ford 16-20 HP
Novi model 1913
Pomnoženo proizvajanje. Znižanje ceni 4—5 sedežev K 4800; 2 sedeža K 4300. Landale-6 sedežev K 6300. Popolna oprava Capote s stranskimi zavesami, steklo, pet svetilk, generator za aceti-leski plin, rog, kilometerki števniki in hitromer. Cene veljajo za voze prsto voznine in colnine v Trstu.

ANTON SKERL,
sodnjaki izrednec
Trst, Piazza Carlo Goldoni. Telefon 1734.
Garage: Via dei Bacchi 18. Telefon 2247.

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez
= vsake bolečine =
Dr. J. Cermák V. Tuscher
zobozdravnik konces. zobni tehnik
... TRST ...
ulica della Caserma št. 13, II. nadst

Znamka „DIANA“
najboljša rokavica
se dobi samo
v spetljeni prodajalnici
W. Neumann
TRST - CORIO 13 - TRST

Seme Najboljše in najlepše želiščno in cvetlično seme. Ker je sedaj najprimernejši čas, naj se obrne vsaka gospodinja in vsak ljubitelj vrta na podpisano trdnjo, ki pošlje za K 3.— 30 zavitekov av. Furlinji in Dalmolji. Vsaki zavitek nosi sliko zelenjave in cvetlice. Tako je omogočeno imeti skozi vse poletje kapus, wirsing, belo zelje, pravi ohrovt, špinado, dunajske kolerabe, korenje, peteršilj, zeleno, peso, salato, redkev, fižol, grah, krastavce, buče, melone in 7 zavitekov cvetličnega semena. Za K 5.— dvakrat toliko.

M. German

Trst. Glavna prodajalna: v Mich Buo-narotti 18. Prodaja na drobno: v Pente-rosso 3. Tel. 1219.

Dr. Korsano
Specialist za stitlične in kožne bolezni
Ima svojo ambulatorij
v Trstu, v ul. San Lazzaro št. 17, I.
(Palazzo Diana)
Za curvijo Sv. Antona novega.
Sprejema od 12. do 1. in od 6 do 7 pop-
zenske od 5 do 6 popoldne

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem
otvoril popolnoma novo
trgovino jestvin
Trst - Rojan šte. 3
ter se priporočam za mnogobrojen obisk.
FRAN SLUGA.

V dobroznani mesnici
Valerio Demarchi
Trst — Piazza barriera vecchio št. 9
Telefon št. 26—36.
se prodaja vedno prvovrstno
goveje, telečje in koštrunovo,
lančje in kokošje meso.
Obit: Kuhanje govejih vamp, zaloga suhih
osoljenih črev in sličnih izdelkov.
Postrežba tudi na dom. — Cene zmerno.

Edina primerka tovarna
dvokole „TRIGUNA“
Gorica, Tržaška ulica 20.
(prej pivovarna Gorica).
Zaloga dvokoles, silvalnih
in motijskih strojev, gra-
mofonov, orkestrionov id.
F. Bajel
Gorica, Stolska ul. 2—4.
Prejeto na obroke.
Ceniki franko.

NAZNANILO.
Čast mi je naznaniti slav. občinstvu, da
sem odprl popolnoma novo pekarno v
ulici Caserma št. 11, katera je preskrbljena
z vsakovrstnim blagom. Kruh vedno svež.
Najfinije vrsti moke. Prepečenci, sla-
ščice, mrzle pižade, kakor tudi vino in likerji.
Uljudno se priporoča ALOJZIJ GULJ, (prej
na trgu Caserma).

DOMINIK TENCE
Trst — ulica Belvedere šte. 47
priporoča cenj. občinstvu svojo tr-
govino jestvin in kolonij. blaga,
katere je vedno sveže. Postrežba na
dom. — Vino in likerji v steklenicah.

M. REMONDINI
tapetnik,
Trst, ul. Cecilia de Rittmeyer 9
priporoča slav. občinstvu svojo
delavnico ter zagotavlja točno
izvršbo za vsako delo.
JAKO ZMERNE CENE

SVOJI K SVOJIM!
Ferdinand Gombač
Trst, ulica Molin a vento (Rocol) 25
priporoča cenj. občinstvu svojo
trgovino jestvin :: in
kolonijalnega : blaga
kakor tudi ŽGANJARNO.
Blago vedno sveže. — Postrežba na
dom. — Cene zmerno in solidne.

Trgovci! Peki! Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljše sloves. Narodnjak. naročate pri domači trdnji, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. Priporočam J. J. SUBAN, Trst, Via Vasari 10, Telefon N. 2269